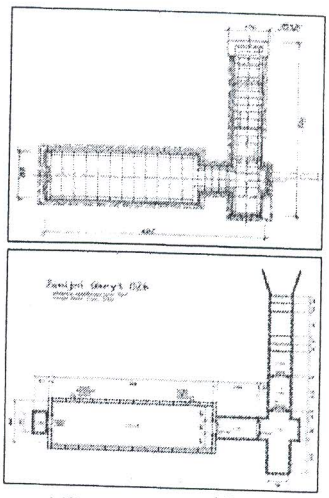
Typický objekt typu ÚŽ-6 zařazený do TRHS. ÚŽ-6 neboli ženijní úkryt řady 6 je typizovaný objekt prefabrikované konstrukce vybudovaný z ženijních železobetonových dílců (rámů), částečně zapuštěný pod úrovní okolního terénu. Existuje několik variant tohoto typu stálého opevněného úkrytu, lišících se v detailech, ale i v rozměrech, což odpovídá funkčnímu určení jednotlivých objektů (pohotovostní, pracovní, speciální a odpočinkové, zodolněná velitelská stanoviště do úrovně pluk tvořily celé systémy vzájemně propojených úkrytů). Společné a určující jsou pro všechny typy unifikované stavební prvky, jak armované betonové rámy, tak pancéřové části (poklopy, dveře, roury komínků). Nadále se článek bude zabývat právě subtypem ÚŽ-6a, určeným pro potřeby Teritoriální radiační hlásné sítě.

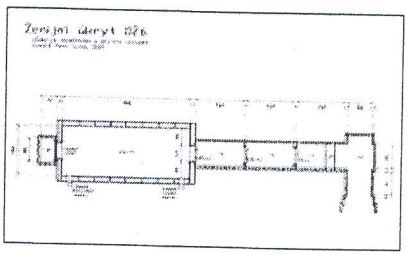
Výkresy úkrytu ÚŽ-6a
v provedení využívaném
pro potřeby TRHS

Na povrch vystupují dvě trubice - komínek vytápěcí soupravy a komínek sání ventilátoru. Podlaha objektu leží 210 centimetrů pod niveletou okolního terénu (ideálně, reálně je však hloubka závislá na hloubce a stupni těžitelnosti místní zeminy a také na předpokládaném stupni ohrožení nepřítelem), každý objekt je navíc překryt přibližně jeden metr silnou vrstvou nadložní zeminy (onen příslovečný "kopeček", charakteristický pro objekty ÚŽ-6). Dovnitř se dle konstituce terénu vstupuje po několika schůdcích k vnějšímu plechovému poklopu kryjícímu vyústění přístupové chodbičky. Chodbičkou se sestupuje po dalších pěti schodech na úroveň podlahy úkrytu a následují protitlakové dveře typu ŽDV-2 z 5 mm plechu a hned v dalším příčném rámu jsou usazena první ze tří protiplynových vrátek, ŽDV-6/I. Za nimi se v zalomení chodbičky nachází výklenek pro uložení materiálu, suché WC a trychtýřovitý pisoár vyústěný do trativodu pod podlahou. Ve všech zárubních jsou v obou horních rozích ponechány kabelové prostupy utěsněné vazelínou. Po zmiňovaném bezpečnostním zalomení chodbičky (doprava či doleva, kvůli zmírnění případné tlakové vlny, prorazivší primární protitlakové a primární protiplynové dveře, a neutronového záření) následují druhá a třetí plynotěsná vrátka ŽDV-6/I a ŽDV-6/II (1 mm plech) v rozestupu 150 cm, mezi nimiž se nachází protiplynová odmořovací předsíň s asanačním zařízením, umožňující bezpečný přechod ze zamořené vnější atmosféry do hlavní místnosti o půdorysu 185x600 cm a výšce 200 cm. Zde bylo pracoviště velitele družstva, vybavené radiostanicí, automatickým signalizátorem otravných látek AS-67, ochrannými oděvy a zásobami pro několikadenní izolaci. Uvnitř úkrytu byla též uložena osobní výstroj mužstva. Úkrytová místnost byla s vnějším pozorovacím stanovištěm v zemním okopu (tam byl umístěn velitelský dalekohled TZK, druhý AS-67 a chemický průkazník) spojena pomocí linkového telefonního kabelu. V zadní stěně místnosti je potom ještě snadno probouratelná cihlová zazdívka průlezu do šachtičky nouzového východu.

Veškeré vnitřní vybavení úkrytové místnosti instalovali příslušníci družstva až při aktivaci objektu (v době míru byl vstup objektu překryt prefabrikátovými deskami či plechovým poklopem a dveře zapečetěny, uvedení objektu do bojové pohotovosti bylo otázkou několika hodin). Při zaujetí pozorovacího stanoviště mužstvo nejprve aktivuje přilehlý úkryt ÚŽ-6, naskladňuje chemický a zdravotnický materiál, ženijní nářadí,

Prefabrikované úkryty osob, typu ÚŽ-6

Úkryt typu ÚŽ-6 je představitelem koncepce prefabrikovaných objektů, masově budovaných již od počátku 60. let minulého století ženijními útvary ČSLA a útvary PS nejprve v pevnostní linii polního opevnění při hranici Československa se SRN (tzv. OPO, od r. 1962) a později, v rámci TRHS a zodolňování ZPS, i po celém území republiky. Jedná se o úkryty buď primárně s funkcí pracovní (pro činnost štábů na velitelských stanovištích), nebo odpočinkovou (v místech předpokládaného soustředění vojsk, u bojových palebných postavení). Úkryty pro zdravotnickou službu či větší speciální pracovní úkryty (větší předsíně, dva a více vchodů, 4 dveře Ždv-2) byly označovány jako ÚŽ-7 (dvakrát delší úkr. místnost) a ÚŽ-8 (třikrát delší místnost oproti ÚŽ-6a). Obdobně z prefabrikátových rámů byly konstruovány i další drobné, palebné objekty a úkryty (KŽ-1, KŽ-2, KŽ-3, KŽ-4, PŽ-1 a později ÚŽ-1, ÚŽ-2, ÚŽ-3), umisťované ovšem pouze na západní hranici v rámci OPO (objekty polního opevnění).

Výkres úkrytu ÚŽ-6c
(vybudování objektu v praxi, s lomenou
chodbičkou, v tomto případě pravostrannou)